

A urmat liedul *Duhovniceasca* din ciclul *Mărturisiri* al compozitoarei Carmen Petra-Basacopol, creație emoționantă, care a impresionat profund audiența. Cele două interprete au realizat o versiune plină de sensibilitate și dăruire a lucrării. În încheierea recitalului a fost prezentată liedul *Bâlci în Aldebaran* din ciclul *Mărgele* de Felicia Donceanu. Muzica plină de șarm și culoare a entuziasmat publicul care a apreciat originalitatea dialogului dintre pasajele în stil improvizatoric și momentele antrenante, remarcabile prin strălucire și pregnanță ritmică. Întreaga manifestare s-a desfășurat sub semnul excelenței, al dorinței de înnoire și al atașamentului față de valorile autentice ale muzicii românești. Originalitatea repertoriului, ca și prestația de înalt nivel a distinselor artiste probează actualitatea concepției lui G. Călinescu: "Trăim în lumea în care tot mai repede mâine devine ieri." (*Croniclele optimistului*, p. 298).

Carmen MANEA

Trio Contraste – Recital de muzică românească

Trio Contraste, alcătuit din flautistul Ion Bogdan Ștefănescu, pianistul Sorin Petrescu și percuționistul Doru Roman are o activitate de peste două decenii, timp în care a susținut numeroase recitaluri în țară și în străinătate (Europa și Asia), fiind unul dintre cele mai apreciate ansambluri camerale autohtone și un promotor important al muzicii contemporane românești, repertoriul acestuia cuprinzând inclusiv lucrări ce i-au fost special dedicate de către unii dintre cei mai importanți compozitori din țara noastră.

Organizat de Muzeul Național George Enescu și Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România și inclus în cadrul Festivalului Internațional George Enescu, recitalul din 22 septembrie din Aula Palatului Cantacuzino a confirmat, o dată în plus, constanța cu care Trio Contraste promovează muzica românească a zilelor noastre, programul propus spre audiere cuprinzând exclusiv creații ale compozitorilor autohtoni proveniți din generații diverse, de la cea a lui Aurel Stroe și Tiberiu Olah la aceea a tinerilor aflați în ascensiune.

În deschiderea recitalului, Trio Contraste a ales să interpreteze *Trei piese pastorale* de Aurel Stroe, ce fac parte din ciclul de *Zece piese pastorale* scrise inițial pentru clavecin și orgă. În versiunea pentru trei instrumente, cântată constant de Trio Contraste, și prezentată și în cadrul acestui eveniment, muzica rafinată a lui Aurel Stroe capătă noi valențe ce pun în evidență aluziile la unele elemente folclorice autohtone. Acestea apar deopotrivă prin efectele timbrale utilizate de flautistul Ion Bogdan Ștefănescu, prin completarea pianului cu un sintetizator și prin abilitatea percuționistului Doru Roman de a folosi corzile pianului ca suport pentru sublinierea parametrului ritmic, foarte important în reliefa caracterului pastoral al pieselor.

După-amiaza dedicată muzicii contemporane românești a continuat cu prima audiere absolută a lucrării *Hubble* scrisă de Elena Apostol, unul dintre tinerii compozitori aflați în ascensiune. Așa cum sugerează și titlul opusului, muzica așezată pe portativ de Elena Apostol se

constituie într-o ilustrare sonoră a poveștii primului telescop spațial numit Hubble, construit în SUA, ceea ce face ca sonoritățile piesei să fie bogate în semnificații, de la sugestia atmosferei cazone prin anumite figurații ritmice repartizate percuției, amintind astfel de sprijinul militar dat în construirea telescopului, la imaginile muzicale ce par a surprinde instantanee din spațiul cosmic înregistrate de Hubble.

A urmat apoi un prim moment solistic în care Sorin Petrescu a interpretat *Consonata* de Adrian Iorgulescu. Lucrare de o complexitate deosebită din punct de vedere al scriiturii pianistice, *Consonata*, ce punctează prin titlul purtat prezența terțelor și sextelor în structura modurilor ce generează materialul sonor și nu caracterul general al discursului muzical, i-a prilejuit lui Sorin Petrescu o demonstrație de tehnică instrumentală, pianistul subliniind în varianta sa interpretativă jocul fascinant al nuanțelor, varietatea efectelor sonore obținute prin utilizarea unor tipuri speciale de glissando-uri ori de triluri, și nu în ultimul rând bogăția expresivă a lucrării din care transpar deopotrivă energia și verva, dar și lirismul. De asemenea, Sorin Petrescu a marcat și contrastul dintre cele două părți ale opusului, provenit cu precădere din transformarea agregatelor armonice în veritabile țesături polifonice.

După ce am audiat lucrarea *Ison Confession* de Felicia Donceanu în care am remarcat atmosfera intimă a unei veritabile confesiuni nostalgice cu nuanțe arhaice date de utilizarea în contextul limbajului modern a isonului specific muzicii psaltice, recitalul Trio Contraste a continuat cu *Sonata pentru flaut* de Tiberiu Olah, o lucrare de o

incontestabilă valoare ce a îmbogățit repertoriul românesc dedicat flautului și a oferit șansa virtuozilor acestui instrument să-și demonstreze măiestria. De altfel, în versiunea prezentată, Ion Bogdan Ștefănescu a făcut acest lucru din plin, surprinzând pe de o parte încărcătura de sensuri poetice și filosofice a melopeei intonate de flaut, iar pe de alta complexitatea materialului sonor ce debutează cu un tip de melodie continuă, în care articulațiile sunt marcate prin contraste puternice și se încheie cu o scriitură polifonică specială, pe tot acest parcurs remarcându-se tendința pentru utilizarea unor tehnici de emisie a sunetului și a unor posibilități de atac mai puțin obișnuite pentru asemenea instrument.

Un alt moment special a fost constituit de interpretarea lucrării *Solo pentru marimbă și vibrafon* de Ștefan Niculescu, de către percuționistul Doru Roman. Acesta a

realizat o versiune de înalt nivel a piesei lui Ștefan Niculescu, în care a reamintit asistenței extraordinare sale abilități de mânuire a instrumentelor aflate în prim-planul discursului muzical, propunând, așa cum de altfel o cere și partitura, un dialog-confruntare între sonoritățile oarecum stridente ale vibrafonului și cele mai delicat-catifelate ale marimbei, fiecare atenuând excesele sonore ale celuilalt sau, dimpotrivă, reliefându-se reciproc.

Penultimul moment muzical inclus în recitalul celor de la Trio Constraste a avut în centrul său două dintre piesele cuprinse în ciclul *Cântece de vară* de **Carmen Maria Cârneli**, compus inițial pentru soprană, pian și percuție, pe versurile câtorva poeme de Radu Cârneli, ce fac o apologie a dragostei. Prima dintre piesele ascultate în versiunea pentru flaut, pian și percuție, a fost *Zburătorul*, în care sonoritățile muzicii sugerează mai întâi neliniștea așteptării apariției zeului iubirii din vechea mitologie românească, apoi entuziasmul apropierii de acesta și în final, sentimentul de libertate și liniște, determinat de evadarea în spațiul oniric unde totul este posibil. A doua piesă, *Ca ploile verii*, mai puțin filosofică, este mai degrabă un omagiu adus iubirii a cărei prezență în viața omului este asemănată cu efectele binefăcătoare pe care le au ploile de vară pentru natură. În versiunea celor de la Trio Contraste, rolul de conducător al discursului muzical este deținut de flaut care inițiază diferite linii melodice preluate, comentate sau chiar dialogate de celelalte două instrumente participante, percuția incluzând aici și unele dispozitive din zona celor neconvenționale.

Finalul recitalului a fost unul energic și dinamic, determinant pentru acest lucru fiind opusul lui **Dan Dediu**, *Cartoon variations on a theme by Mozart*. Lucrare plină de vervă, *Cartoon* oferă multe momente din care transpar umorul, optimismul și chiar fina ironie, caracteristicile menționate apărând și ca urmare a utilizării unei largi palete de efecte sonore menite a potența intențiile autorului. Construită în jurul celebrei teme a părții întâi a *Sonatei K. 331* de W. A. Mozart, *Cartoon* este o veritabilă suită alcătuită din șase părți, fiecare având un titlu sugestiv (*Fantoma lui Wolfgang Amadeus*, *Electric Hamlet*, *Melancolia cimpanzeului*, *Stravinskian Baby*, *African Rodeo*, *Vals galactic*) și ilustrând diverse ipostaze stilistice în care este adusă muzica lui Mozart. Având la dispoziție o partitură generoasă, cei trei interpreți au realizat o versiune antrenantă a lucrării în care am remarcat bogăția efectelor sonore utilizate și farmecul transformărilor melodiei mozartiene.

Încheiat așadar într-o atmosferă de bună dispoziție, recitalul Trio Contraste s-a constituit într-o pledoarie pentru muzica contemporană românească, a cărei valoare este incontestabilă și a cărei frumusețe este dată de varietatea direcțiilor componistice pe care le reunește.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Cvartetul Profil

Am revenit în Aula Palatului Cantacuzino pentru un concert cameral cu lucrări de muzică românească în interpretarea Cvartetului Profil. Cei patru muzicieni, Diana Moș – vioara I, Petru Nemțeanu – vioara a II-a, Marian Movileanu – violă și Mircea Marian – violoncel se pot lăuda, fără lipsă de modestie, prin dragoste pentru muzica românească contemporană și prin interpretări deosebite într-un repertoriu variat. Pentru cei care nu cunosc istoricul acestui cvartet, el este alcătuit din membri ai ansamblului

Profil fondat de compozitorul Dan Dediu în 2003. Această experiență de aproape 14 ani și bineînțeles, tenacitatea și interesul pentru muzica de avangardă a făcut ca ansamblul dar și cvartetul să fie considerate unele dintre cele mai prețuite formații de muzică contemporană din România. Nu sunt îngrădiți de granițele țării noastre; au fost prezenți la numeroase festivaluri internaționale de profil, au realizat înregistrări profesioniste și au întreprins turnee în străinătate, atât în formula de cvartet cât și în ansamblu, sub bagheta dirijorului Tiberiu Soare.

Programul prezentat de cvartetul Profil pe 23 septembrie 2017, în penultima zi de festival, a fost unul foarte interesant, deși, la prima vedere, destul de dens. Prima lucrare i-a aparținut compozitorului Cristian Lolea, o tânără figură interesantă a componisticii românești care surprinde, în primul rând, prin versatilitate. Creația lui sondează o multitudine de zone muzicale în care se exprimă cu mare ușurință și nu cu puțină imaginație, de la lucrări de muzică contemporană la muzică de film – pentru care a și primit premiul Gopo, filmul *Îngerul necesar* în regia lui Gheorghe Preda – sau muzică de divertisment. Cvartetul de coarde prezent la acest concert a fost scris în 1997 și, cred, fără intenție, este cântat ca

o aniversare, 20 de ani mai târziu nu oriunde, ci în Festivalul Enescu. Toate cele patru părți – sau patru secțiuni – se cântă *attaca*, fără pauză între ele. Cu toate acestea, un tip de demarcație între cele patru zone se poate intui cu ușurință, muzica lui Lolea fiind una coerentă și, de ce să nu-i spunem așa, simplu, frumoasă! „Personajele principale”, așa cum le numește chiar autorul lucrării sunt două la număr, nota scurtă și

nota lungă și asta se

constituie ca o cheie a piesei cu care poți să decodifici tot ce se petrece din punct de vedere muzical pe tot parcursul lucrării. Jocul dintre cele două „personaje”, dialogul dintre ele, ipostazele diverse în care ele sunt prezentate auditoriului reprezintă întrebarea la care cvartetul Profil a reușit să găsească răspunsul. Interpretarea lor a fost una care a demonstrat înțelegere muzicală, inteligență de conducere a motivelor și a frazelor și o permanentă evidențiere, contrastantă dar și complementară, a celor două elemente principale.

Cel de-al doilea moment al concertului a fost unul dedicat viorii solo, de compozitorul Nicolae Brânduș, cu lucrarea *Bowstring*. Titlul este unul *sui generis*; este și bow – arcuș și string – coardă, mai exact, ceea ce definește instrumentul căruia îi este dedicată lucrarea. Compozitorul ține foarte mult ca lucrarea să îi fie prezentată chiar așa, cu acest titlu, nu cum a apărut în caietul de festival „coardă de arc”. Lucrarea este una foarte dificilă din punct de vedere tehnic și este compusă și construită în direct contact cu interpreta, violonista Diana Moș, care, se pare că până în prezent a fost și este singura suficient de bine pregătită pentru această lucrare. Colaborarea dintre compozitor și violonistă pornește cu mulți ani în urmă, încă din studenție și continuă până astăzi. Lucrarea s-a aflat, de-a lungul acestor

